

**ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

24.11.2020

№ 293

**Про схвалення проєкту Програми
соціально-правового захисту дітей,
підтримки сімей у м. Горішні Плавні
на 2021-2025 роки**

Керуючись ст. 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 91 Бюджетного кодексу України, виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області

ВИРІШИВ:

Схвалити проєкт Програми соціально-правового захисту дітей, підтримки сімей у м. Горішні Плавні на 2021-2025 роки (додається).

Міський голова

(підписано)

Д.Г.Биков

Додаток
до рішення виконкому
Горішньоплавнівської міської
ради Полтавської області
24.11.2020 № 293

**Програма
соціально-правового захисту дітей, підтримки сімей у м. Горішні Плавні
на 2021-2025 роки.**

Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області
2.	Соціальне замовлення про розроблення Програми	Завершення терміну дії попередньої Програми «Програма соціально-правового захисту дітей, підтримки сімей у м. Горішні Плавні на 2017-2020 роки», затвердженої рішенням сімнадцятої сесії сьомого скликання 15 листопада 2016 р.
3.	Розробник Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області
4.	Учасники Програми	Відділ освіти Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області, управління охорони здоров'я Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області, управління соціального захисту населення Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області, відділення поліції № 2 Кременчуцького ВП ГУНП України в Полтавській області, Горішньоплавнівська міська філія Полтавського обласного центру зайнятості, адміністрації навчальних закладів міста за участю громадських організацій та об'єднань
5.	Відповідальний виконавець	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області
6.	Терміни реалізації Програми	2021-2025 роки
7.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Бюджет Горішньоплавнівської міської територіальної громади

8.	Очікуваний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	2021 рік – 526 400 грн. 2022 рік – 523 600 грн. 2023 рік – 530 200 грн. 2024 рік – 537 500 грн. 2025 рік – 540 000 грн.

Мета програми:

– поліпшення або відновлення якості життєдіяльності дітей, сімей з дітьми та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах, шляхом сприяння задоволенню їх соціальних потреб, захисту прав, свобод і законних інтересів, створення умов для зміцнення сім'ї, підвищення її соціального потенціалу, формування відповідального ставлення громадян до власного способу життя;

– забезпечення оптимального функціонування цілісної системи соціального захисту дітей у місті, організація роботи щодо запобігання соціальному сирітству, розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання у сім'ї;

– попередження та профілактика негативних явищ у підлітковому середовищі, зниження рівня криміналізації та бездоглядності серед дітей.

Соціальні категорії, на які розрахована програма: діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа, діти, сім'ї з дітьми та молодь, які опинилися у складних життєвих обставинах, діти з проявами девіантної поведінки.

Підстави для розроблення програми:

- Конвенція про права дитини;
- Сімейний кодекс України;

Закони України:

- «Про охорону дитинства»;
- «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»;
- «Про забезпечення організаційно – правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»;
- «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей»;

– «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»;

– «Про соціальні послуги»;

– «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

постанови Кабінету Міністрів України:

- від 24.09.2008 року № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини»;

- від 08.10.2008 року № 905 «Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей»;
- від 26.04.2002 року № 565 «Про затвердження Положення про прийомну сім'ю»;
- від 26.04.2002 року № 564 «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу»;
- від 16.03.2017 року № 148 «Деякі питання здійснення патронату над дитиною»;
- від 22.08.2018 року № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»;
- від 01.06.2020 року № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
- інші законодавчі акти, які регламентують соціальну роботу з дітьми, молоддю, сім'ями.

Термін реалізації програми: 2021-2025 роки.

Актуальність прийняття Програми соціально-правового захисту дітей, підтримки сімей у м. Горішні Плавні на 2021-2025 роки.

В даний час в Україні триває процес деінституалізації, реформування інтернатної системи шляхом розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, поліпшення становища соціально незахищених категорій дітей і подолання таких ганебних явищ як соціальне сирітство та бездоглядність дітей.

Сучасна сім'я переживає кризу: зменшилась народжуваність, ігноруються цінності сімейного життя, виховання дітей здійснюється без знання індивідуальних і вікових особливостей, здебільшого інтуїтивно. Збільшується кількість малозабезпечених та неповних сімей, сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, руйнуються традиційні сімейні ролі, частішають випадки свавілля батьків та відсутності догляду за дітьми, поширюються безробіття та шкідливі звички, що зумовлює в подальшому девіантну поведінку дітей, руйнування сімей. Як результат цього – на обліку в службі перебуває 70 дітей, які залишилися без піклування батьків. З них 77 % це діти, позбавлені батьківського піклування, – так звані «соціальні сироти», які стали ними при живих батьках. Доля «соціальних сиріт» проблемна, часто обтяжена як біологічною спадковістю, так і неналежним вихованням. Саме тому, першочерговим завданням соціальних служб, навчальних та лікувальних закладів міста, органів місцевого самоврядування є ефективна робота щодо профілактики соціального сирітства, раннє виявлення асоціальної поведінки батьків, коли ще можливе їх виправлення.

Практично нормою є застосування батьками насилля по відношенню до своїх дітей. Більшість дітей, які постраждали від жорстокого поводження, пережили психічну травму, у результаті якої вони розвиваються у подальшому із значними емоційними і поведінковими розладами, які негативно впливають на все подальше життя, в тому числі провокують втечі з дому та підліткову злочинність.

У зв'язку з вищевикладеним, актуальним є розроблення та реалізація даної програми, яка сприятиме соціальному захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зменшенню впливу на дітей негативних явищ, зведенню до мінімуму правопорушень, бездоглядності серед неповнолітніх, посилення превентивної роботи та підтримки дітей, сімей з дітьми та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Основні завдання програми:

- розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка та піклування, створення дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей) та патронату над дитиною;
- запобігання соціальному сирітству;
- удосконалення системи соціальної роботи із сім'ями, що мають дітей і опинились у складних життєвих обставинах;
- активізація профілактичної роботи щодо запобігання правопорушенням та бездоглядності у дитячому середовищі;
- запобігання будь-яким формам жорстокого поводження з дітьми, створення умов для ефективної реабілітації;
- створення умов для фізичного, розумового і духовного розвитку кожної дитини, для утвердження в суспільстві сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства.

Очікувані результати виконання програми:

- забезпечити дотримання прав, свобод та законних інтересів дітей;
- реалізувати право дітей на сімейне виховання, насамперед, біологічними батьками або в сімейних формах;
- зменшити кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в державних закладах;
- посилити превентивну роботу та забезпечити підтримку сімей з дітьми, що опинилися в складних життєвих обставинах, зменшити кількість дітей, вилучених із сімейного середовища, створити умови для зменшення та подолання причин і наслідків сімейного неблагополуччя;
- зменшити кількість бездоглядних дітей, знизити рівень антигромадських, негативних проявів серед дітей, поліпшити правове виховання молодих громадян.

Фінансове забезпечення програми: реалізація Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Горішньоплавнівської міської територіальної громади, а також внесків юридичних і фізичних осіб та інших джерел, не

заборонених чинним законодавством. Головним розпорядником бюджетних коштів на виконання Програми є виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області, відповідальним виконавцем – служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області.

Зміни та доповнення до цієї Програми можуть вноситися рішенням Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області.

Основні заходи для реалізації Програми:

Розділ I. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення права на сімейне виховання

1. Виявляти дітей, які залишилися без батьківського піклування, забезпечити ведення обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, кандидатів в опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, усиновлювачі.

постійно відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

2. Проводити підготовку осіб, які виявили бажання стати опікунами, піклувальниками, прийомними батьками та батьками-вихователями, усиновителями та сприяти у проходженні такими кандидатами навчання.

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

3. Забезпечити встановлення статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, не пізніше як через 2 місяці після виявлення дитини, яка залишилася без батьківського піклування. Забезпечити першочергове влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян України, під опіку або піклування, в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу з дотриманням порядку влаштування дітей у відповідності до чинного законодавства.

постійно відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

4. Забезпечити влаштування та перебування дітей з сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без піклування батьків або осіб, які їх замінюють, дітей, які зазнали будь якої форми насильства в Центрах соціально-психологічної реабілітації дітей.

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування, відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

5. Здійснювати заходи щодо реєстрації народження залишених та знайдених дітей.

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

6. Забезпечити підготовку документів, висновків, проєктів рішень з питань усиновлення, опіки, піклування, створення (припинення функціонування) прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, влаштування до них дітей.

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

7. Забезпечити ведення реєстру нерухомого майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також збереження житлових та майнових прав дітей вказаної категорії.

постійно відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

8. Здійснювати контроль за станом утримання та виховання дітей, які влаштовані в сім'ї опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, дітей, які усиновлені.

за окремим графіком відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

9. Надавати соціальну допомогу прийомним сім'ям / дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів, піклувальників,

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

10. Забезпечити надання допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа (випускникам шкіл міста, шкіл-інтернатів) у продовженні навчання, працевлаштуванні, забезпеченні пільгами та соціальними виплатами, одержанні паспортів, постановці на квартирний облік, проведенні реєстрації. Організувати заходи зі здійснення соціальної адаптації та підготовки до самостійного життя.

постійно відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, управління соціального захисту населення, відділ освіти, міська філія центру зайнятості, керівники навчальних закладів

11. Забезпечити інформування пологовим відділенням міської лікарні служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики про випадки відмови матері від новонародженої дитини.

постійно управління охорони здоров'я

12. Забезпечити належні умови оздоровлення дітей з використанням матеріально-технічної бази оздоровчих таборів, пришкільних таборів, спортивних шкіл, звернувши особливу увагу на дітей, які потребують соціального захисту, та дітей, схильних до бродяжництва та протиправної поведінки.

постійно відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, відділ освіти, управління охорони здоров'я

13. Здійснювати захист прав та законних інтересів дітей у судах.

за потребою відділ усиновлення, опіки і піклування, відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

14. Продовжити проведення рекламної та роз'яснювальної роботи з метою формування у населення культури усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, старшого віку, створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу.

постійно відділ усиновлення, опіки і піклування служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

Розділ II. Запобігання соціальному сирітству, здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю (соціальне обслуговування, соціальний супровід, патронаж), соціальна профілактика і реабілітація, подолання бездоглядності серед дітей

1. Забезпечити раннє виявлення, облік та оцінку потреб дітей, сімей, осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, відділ освіти

2. Забезпечити здійснення соціального супроводу/обслуговування дітей, сімей, осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, сприяти наданню соціальної допомоги біологічними батьками, які неспроможні або не бажають виконувати виховні функції стосовно дітей, надавати комплексну допомогу сім'ям з дітьми.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, управління соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, відділ освіти, керівники дошкільних та навчальних закладів

3. Здійснювати заходи щодо пошуку кандидатів у патронатні вихователі, їх первинного відбору, сприяння у проходженні такими кандидатами навчання, влаштування в патронатні сім'ї дітей, які через складні життєві обставини тимчасово не можуть проживати разом з батьками/законними представниками, надання дітям та їх сім'ям послуг, спрямованих на повернення у сім'ю відповідно до найкращих інтересів дитини.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

4. Проводити систематичні профілактичні рейди «Діти вулиці», «Вокзал», «Канікули» на вулицях міста, в культурно-розважальних закладах, комп'ютерних клубах з метою виявлення бездоглядних дітей та недопущення продажу дітям алкогольних напоїв, тютюнових виробів. Забезпечити здійснення контролю за дотриманням цими закладами нормативно-правових актів щодо відвідування їх дітьми.

постійно відділення поліції, відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

5. Забезпечити постійний контроль за здобуттям повної загальної середньої освіти неповнолітніми дітьми.
постійно відділ освіти, відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому
6. Проводити спільні профілактичні рейди-перевірки стану виховання дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах.
щомісяця відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, відділення поліції, дошкільні та навчальні заклади міста
7. Забезпечити соціальну роботу з вагітними жінками та породіллями щодо попередження раннього соціального сирітства та безвідповідального батьківства при пологовому відділенні міської лікарні, залучати фахівців (юристів, психологів, лікарів, соціальних працівників) до роботи з матерями, які мають намір відмовитися від новонародженої дитини.
постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, управління охорони здоров'я
8. З метою зниження повторної злочинності здійснювати соціальну роботу з дітьми і молоддю, які повернулися з місць позбавлення волі, засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі.
постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому
9. Забезпечити контроль за захистом особистих, майнових та житлових прав малолітніх та неповнолітніх дітей при здійсненні правочинів їх батьками.
постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому
10. Сприяти соціальній підтримці та соціально-психологічній реабілітації дітей з інвалідністю, дітей з обмеженими функціональними можливостями.
постійно відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому
11. Проводити інформаційно-освітню роботу з питань запобігання вживанню дітьми пива, слабоалкогольних та алкогольних напоїв, наркотичних засобів, психотропних речовин.
постійно міський відділ освіти, управління охорони здоров'я, відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому
12. З метою підвищення рівня обізнаності дітей шкільного віку з правових питань та запобігання вчиненню ними правопорушень, проводити правопросвітницьку профілактичну та роз'яснювальну роботу.
постійно відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

політики виконкому, відділення поліції, відділ освіти, керівники дошкільних та навчальних закладів

Розділ III. Попередження насильства в сім'ї, запобігання жорстокому поведженню з дітьми

1. Забезпечити виконання Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» щодо захисту дітей від насильства і жорстокості. Вживати реальних заходів впливу до батьків, які злісно не виконують свої обов'язки, жорстоко поведуться з дітьми.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, відділення поліції, відділ освіти

2. Забезпечити облік та соціальний супровід дітей, що постраждали від насильства в сім'ї та потребують соціального захисту.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

3. Проводити профілактичну та роз'яснювальну роботу серед батьків з метою запобігання жорстокому поведженню з дітьми.

постійно відділ профілактики та соціальної роботи, відділ у справах сім'ї та молоді служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому, відділення поліції, міський відділ освіти

4. Розробити та видати поліграфічні матеріали для дітей та їх батьків з питань попередження жорстокого поведження з дітьми.

постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

Розділ IV. Методична робота

1. Забезпечити ведення Єдиної інформаційно-автоматизованої системи «Діти», як важливого ресурсу здійснення моніторингу захисту прав дитини.

постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

2. Забезпечити діяльність комісії з питань захисту прав дитини та координаційної ради у справах дітей.

постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

3. Забезпечити інформування населення міста через засоби масової інформації про проблеми бездоглядних дітей, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, різні форми сімейного виховання для привернення уваги громадськості до проблем дітей.

постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому

4. Проводити перевірку стану роботи щодо соціально-правового захисту дітей та стану виховної роботи з дітьми у навчальних закладах міста, за місцем проживання.

*постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики
виконкому*

5. Надавати консультації дітям та їх батькам з питань соціально-правового захисту дітей, а також консультативну та практичну допомогу громадянам при вирішенні ними у судовому порядку питань позбавлення батьківських прав, визначення місця проживання дитини, участі одного з батьків у вихованні дитини, захисту житлових прав дитини.

*постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики
виконкому*

6. Організувати проведення семінарів, нарад, «круглих столів» з питань застосування в навчальних та дошкільних закладах Конвенції ООН про права дитини, законодавства України в частині соціально-правового захисту дітей, попередження жорстокого поводження з дітьми, підготувати та видати методичні рекомендації з цих питань.

*за окремим планом служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної
політики виконкому*

7. Розробити та видати право роз'яснювальні матеріали для дітей та їх батьків: буклети, брошури, листівки, пам'ятки.

*постійно служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики
виконкому*

8. Організувати проведення для дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики, благодійних акцій, святкових заходів до Дня захисту дітей, до 1 вересня, Дня спільних дій в інтересах дітей, Дня святого Миколая, новорічних та різдвяних свят.

*до календарних дат служба у справах дітей, сім'ї та
молодіжної політики виконкому*

Начальник служби у справах дітей,
сім'ї та молодіжної політики

М.М. Горбенко

Офіційний сайт ГО «Міський центр соціально-педагогічної реабілітації дітей з порушеннями поведінки та емоційно-психічними розладами»